

Predikacio – 2017. április 23./30.

A hamis bíró

Lec.: Lk 11,5-13

1

Monda pedig nékik példázatot is arról, hogy mindig imádkozni kell, és meg nem restülni;

2

Mondván: Volt egy bíró egy városban, aki Istent nem félt és embert nem becsült.

3

Volt pedig abban a városban egy özvegyasszony, és elméne ahhoz, mondván: Állj bosszút értem az én ellenségemen.

4

Az pedig nem akará egy ideig; de azután monda ő magában: Jól lehet Istent nem félek és embert nem becsülök;

5

Mindazáltal mivelhogy nékem terhemre van ez az özvegyasszony, megszabadítom őt, hogy szüntelen reám járván, ne gyötörjön engem.

6

Monda pedig az Úr: Halljátok, mit mond e hamis bíró!

7

Hát az Isten nem áll-é bosszút az ő választottaiért, kik ő hozzá kiáltanak éjjel és nappal, ha hosszútűró is irántuk?

8

Mondom néktek, hogy bosszút áll értök hamar. Mindazáltal az embernek Fia mikor eljő, avagy talál-é hitet e földön?

Tex.: Lk 18,1-8

Biblia olv.kalauz. Lukács saját anyaga, sajátos lukácsi jellegzetességekkel, melyek Lukács szociális és lelki érzékenységből adódnak (özvegyasszonnyal foglalkozik és a belső gondolatmeneteket is leírja). Szoros összefüggésben van az előző témával, Krisztus visszajövetelére való várakozással. A várakozásnak a megnyilvánulása: a szüntelen imádkozás. Itt kérő imádkozásról van szó, melyet folyamatosan végezni kell. Mert sürges az idő, hisz Jézus bármikor visszajöhet

és addig kérni kell, ami szükséges. A történet fő mondanivalója: a céltudatos imádkozás.

A mondanivaló a „fény kiemelése az árnyék által” módszerrel van kiábrázolva. Negatív szereplőket mutat be, melyeknek sikerül elérni a céljaikat, s ha nekik is sikerült elérni a célokat, akkor a pozitív szereplőknek, az Istennek és az imádkozó embernek mennyivel inkább. Szereplők:

1. Szereplők és helyszín bemutatása (1-3/a):

Bíró. Öntörvényű, mert sem az Isteni, sem az emberi törvényeket nem képviselte. Csak a maga érdekeit nézte. Ilyen bíró nincs (csak elméletben, de nem gyakorlatban lehetséges). Hisz a bírónak valamilyen törvény alapján kell ítélni. Nem a maga érdekeit, hanem a törvényt képviseli. Ezt a bemutatást, maga a bíró is elismeri később, ami a további elvetemültségét jelenti, hisz tudatosan vállalja fel az Istentelenséget és az embertelenséget. A tudatosság teszi méginkább elvetemültté. → Az abszurditás és fikció (tehát a végletek) felvállalása, amelybe bele lehet helyezni Jézus mondanivalóját, Jézus igazságának mindenhatóságát és változatlanságát jelenti. Ezért Jézus módszeréhez hozzátartozik a bátorság és a nagyvonalúság. Jézus mer elmenni a végletekig, túl a gyakorlaton a fikcióig, mert a Jézusi igazság mindenütt megállja a helyét. Pl. amikor a szadduceusok a feltámadásról kérdezik, hogy nyolc ember közül kinek lesz a feltámadáskor a felesége, akkor nyilvánvaló, hogy egy abszurd eset ez, de Jézus nem vetette el, hogy ez lehetetlenség, hanem bele ment és végig vezette a logikát. Mert az igazságnak minden körülmények között, még a végletes abszurdban is meg kell állni. S csak arra az igazságra lehet építeni, amely mindenütt ugyan az marad. Ezért Jézus, szinte provokatív módon, állítja az üzenetét abszurd körülmények közzé, hogy tűnjön ki az üzenet igazsága és logikája. **Ha pozitív változást (tehát az igazsághoz visszatérést) szeretnénk, akkor bátornak kell lenni a végletekig elmenni, az igaznak ítélt terveinket és cselekedeteinket a végletekig, minden variációban és kapcsolatban végigfuttatni.** Végiggondolni **mindent és bátran rákérdezni a végre** („Isten mit szól hozzá?”, „Hogy fogok elszámolni ezzel a cselekedetemmel?”, „Mi lesz, ha megtudja a feleségem/férjem/gyerekem?”, „Ha számonkérnek a munkahelyemen/a barátaim?”, „Kibírom az üldözést is?”, „Ha az anyagiak elvesztését jelentené a Krisztus követése, felvállalnám e?”). Ez nem eleve pesszimizmus és gáncsoskodás, hanem józan realizmus. Csak ennek a bátorságnak és az eredmény bemutatásának van hatása. Általában idegesek leszünk és kötekedőnek gondoljuk ezeket kérdéseket. Pedig csak igényesnek és előrelátónak kell lenni. Előre mindent kitisztázni. Pl.: Egy házasságkötésnél gond, hogy nem tisztázzák ki előre a fontos kérdéseket, melyek a későbbiekben általában feszültségforrások szoktak lenni (ki kezeli a pénzt és hogy? Miként szólítjuk egymás szüleit?). Egymásnak is segíteni kell ezeket a kérdéseket

megfogalmazni, melynek a közege: a jóindulat. Egymást segítő **kontrollcsoportokat** lenne jó létrehozni.

Asszony. Özvegy volt. A kiszolgáltatottság mintája. Volt egy ellensége (szósz. Vádló), akivel szemben nem tudja megvédeni magát, mert nincs az özvegyisége miatt erre lehetősége. Az egyetlen esélye, ha folyamatosan jár a bíróhoz, hogy tegyen igazságot az érdekében és védelmezze meg. Szósz.: Álljon bosszút, az ellenségén. Nem lehet pontosan eldönteni és egyértelműen kijelenteni, hogy az asszonynak volt igaza az ellenségével szemben, de ez az Istentelen bíró szempontjából teljesen közömbös volt. Hisz neki nem volt semmilyen értékrendje. Itt az asszony már meghozta az ítéletet (bosszú). Csak az ítélet végrehajtását várta a bírótól. → 1) A vádló az ördög, akivel szemben, mi sosem tudjuk megvédeni magunkat. Ha a magunk erejéből próbálkozunk, akkor eltávolodunk az Istentől és könnyű célpontot jelentünk. A pusztítónak. 2) A megfelelő helyen kell panaszkodni. Nem a panaszainkkal károsan (nem csak feleslegesen) telekürtölni a környezetünket. Istenhez kell menni a panaszaink megoldásával. 3) Nekünk is az ítéletet végrehajtását rá kell hagyni az Istenre. Nem nekünk kell bosszút állnunk. Nem is tudnánk az igazi támadón bosszút állni, mert az „nem test és vér”, nem ember, hanem az ördög ellen van nekünk harcunk (megj.: a bosszú dédelgetése, az Isten szabadításának az egyik legfőbb akadálya). Amíg ezt, hogy Istenre kell hagyni az ítéletet és az ördöggel van dolgunk, nem ismerjük fel, addig csak egymást tudjuk pusztítani. Ez a pusztítás az ördög valódi célja (pl.: Jézus az ördögtől megszállott emberből kiűzte az ördögöt, de az embert nem űzte ki a zsinagógából; könnyű egymást elűzni, s ez az elszakadottság a diabolosz célja: légy kibírhatatlan, keserítsd meg a másik életét, tedd tönkre a békéjét, hadd kerüljön téged). A mi egyetlen lehetőségünk is, ha Istenhez megyünk és őszintén, minden feszítő dolgunkat elmondjuk Neki. Pl. Dávid, az átokzsoltárokból átkozza az ellenségeit, de nem az ellenség felé, hanem az Isten felé önti ki a feszültségét. Nem a másik emberen kell nekünk bosszút állni. A bosszút az Istenre kell hagyni. Az Isten előtt kell a feszültségeinket feltárni.

Város. Nincs neve. De ha ilyen dolgok történtek benne, mint 1) az Istentelen és embertelen bíró önkényeskedése, amit hosszú ideje tűr a város és 2) az özvegyasszony folyamatos vádolása, akkor az egész közösség Istentelen, egymás felé közömbös és önző lehetett. Ahol nincs az embereknek sem Istennel sem az embertárral kapcsolatuk (pedig ez egy Isten törvényét felmutatni és kiabrázolni hivatott zsidó város volt). Egy Istentelen és önző város volt. Amelyiknek nem is volt neve. Nem is érdemli meg, hogy megnevezzék. El fog veszni. Mert ahol nem az Isten törvénye a rendező erő, ott nem törődnek egymással és elvesznek. → A globalizáció tipikus mintája a város: már nincs egyéni neve (sajátosság), már nincsenek értékek (Istentelenség), nincsenek egymással kapcsolatok (senkit sem érdekel az özvegyasszony sorsa), nincs

empátia (nem éljük át a másik ember helyzetét), nincs egymásról ismeret (nem ismerem, a mellettem lévő családtagomat sem). Az ilyen egyéniség nélküli és egymással nem törődő közösséggel lehet bármit elhitetni és megvásároltatni. Pl.: ugyan azt a hamburgert eszik, ugyan azt a farmert hordják, ugyan azt a colat isszák a világ minden pontján. De ezt csak úgy tudják elérni, hogy minden eszközzel a sajátosságokat és a természetes közösségeket kiirtják (nincs a városnak neve).

2. Cselekmény.

Az asszony megy a bíróhoz, hogy igazságot szolgáltatasson neki. Az asszony kitartó közbenjárására megmozdult a cselekmény. → Az asszony az imádkozót jelképezi. Az imádkozó kitartó közbenjárására mozdul el a holtpontról a cselekmény. Ha merünk Isten felé imádkozni, akkor megmozdulnak a dolgok. Pl.: A befagyott családi konfliktusok megoldódnak (mert Isten az egymás felé zárt szíveket, majd az ajkakat is feloldja és ki tudják a rég bénító és mérgező feszültséget beszélni); az állandósult bénító félelmek eltűnnek (és tudunk a félelmetes feladatokkal és személyekkel, helyekkel és helyzetekkel, emlékekkel és emlékeztetőkkel serős nyugalommal szembenézni); a megköttözöttségek feloldódnak (és a szenvedély, az Isten és az egymás felé zártság eltűnik és nyitottsággá válik). Hinni kell, hogy Isten létezik és tudja, hogy mire van szükségünk. A hívő imádkozónak Isten válaszol. Itt kitartó imádkozásról és cselekvésről (járt az asszony) van szó. Ez nem a követelődést, hanem a kitartást jelenti. Miért kell ez a kitartás az imádkozáshoz? Isten nem adhatná meg azonnal a kéréseinket? De igen. A mi érdekünkben hangsúlyozza Krisztus a kitartást az imádsággal kapcsolatban. Mert a kitartásban az Isten az imádkozót edzi. Ui.: 1) A kitartással, a kérés tárgya egyre jobban a részünkké válik. Ha csak letudjuk és elfelejtjük a kérést, akkor nem lesz a miénk. De Isten azt akarja, hogy azonosuljunk a feladattal és a teljes személyiségünk legyen benne a kérésben. Nem lehet letudni és összezsápolni az imádságot. Abban a teljes valónk kell, hogy megtestesüljön. Csak ez az odaszánt és egzisztenciális imádság méltó az Istenhez. 2) A kérés beteljesítésének még nem jött el az ideje. Pl.: Ez olyan, mint a közlekedési lámpa. Van, amikor Isten pirosat mutat az imádkozónak és nem teljesíti az imáját. Ez nem biztos, hogy rossz az irány, de ezen most nem lehet tovább menni. Mert akkor karambol lenne. Mert nem vagyunk még mi sem és mások sem felkészülve a beteljesedésre. S a beteljesedést ha nem tudjuk elviselni, akkor több a kérés mint a haszon. De van, amikor sárga, amikor készülni kell az indulásra. Ez az örömteli feszült várakozás. Van, amikor zöld. Amikor egyszer csak megoldódnak és sikerülnek a dolgok és az imádkoznak a kemény emberek. Az Isten tudja, hogy melyik imádságot miként kell teljesíteni. Két példa a kitartó imádkozó és cselekvő hatására: Pl.: Egy hívő asszony agyvérzés következtében nyaktól lefelé lebénult. Lázadt az Isten ellen, hogy miért élteti, ha már nem tud itt semmit tenni. Akkor megértette, ha már nem is kétkezi

munkával, de imádsággal tud szolgálni. Elkezdett nagyon kitartóan és rendszeresen imádkozni. Szomszédokért, gyülekezeti tagokért, szolgálatokért stb. Azt lehetett észrevenni, hogy egy idő után megújul a gyülekezet. A gyülekezet feléledésének a forrása, egy betegszoba volt. Pl.: Egy lány évekig imádkozott társért. Különösen nehéz volt ez a kitartás amikor azt látta, hogy a volt osztálytársai már férjhez mentek és a többedik gyerekeket kereszteltették. Aztán összeismerkedett a fiúval. Hamarosan egymásban Isten ajándékát fedezték fel. Összeházasodtak. Most boldogok. A lány most tudja elmondani, hogy Isten ezzel a várakozással készítette őt a házasságra. Pl.: Egy hívő illetőnek volt egy kellemetlen rokona, aki állandóan gonoszkodott. Sokat imádkozott érte. Volt amikor a szíve neki is tele volt haraggal a gonoszkodás miatt és akkor nagyon keserves volt az imádság. De annak ellenére folyamatos volt. Egy este kopognak a hívő illetőnél (bosszankodott is a késői látogatás miatt). S nagyot nézett, amikor a gonoszkodó rokon volt az. Nagyon bénán és sután állt az ajtó előtt és beszélgetni szeretett volna. A konyhában leültek. S a látogató rokon sírva kért bocsánatot, mert rászakadtak a bűnei. Ott a konyhában fordult az Istenhez. Pl.: Egy kis közösség (egy család köré szerveződött hét tagú Bibliakör), évekig imádkozott a teljesen leépült gyülekezetéért. Most minden vasárnap legalább kétszázan járnak az Istentiszteletra és élő hitélet zajlik. Javaslom, egy imadobozt vezessünk be, melybe az imatémáinkat dobjuk és folytonosan ellenőrizzük, hogy melyik teljesült és melyiket kell még Isten elé vinni.

A bíróban folyamatok mennek végbe, melyet Lk leír (4-5). Mert látni kell az embernek minden mozgatóját. Lk különösen érzékeny volt az emberi belső folyamatok irányába. Mindig teljesen, a belső változásaival kell látni az embert. Egész hosszú rész tárgyalja a belső folyamatokat. → Fontos ezeket a belső folyamatokat tetten érni és megfogalmazni. Pl.: kérdezzünk rá a szeretteinknél arra, hogy bizonyos dolgokat (akár csak az elmúlt napot, egy beszélgetést, egy feladatot stb.) hogy élték meg. Lehet, hogy nem is értik a kérdést, annyira megdöbbenő ez a terület a mi kultúránkban, de a leglényegesebb mozgatóink ezekben a belső területekben találhatóak. S magunk számár is jó, ha feltesszük a kérdést: hogy éltem meg valamit. S ha igényesek vagyunk, akkor nem csak kimondjuk, de le is írjuk. Fontos lenne, ha mindenkinek lenne egy olyan közössége, ahol szabadon lehet a megélt folyamatainkról beszélni. A jó kommunikációban látjuk azokat a belső hatásokat, melyek a mi szavaink és egyéb kezdeményezésünk kiáltanak az emberekből. A belső folyamatoktól függ a külső megnyilvánulás. A jó kommunikátor tudja, hogy milyen hatást vált ki a beszéde a másik emberből. Ezért már a kimondatlan gondolatokra tud reagálni. Mert így sokkal hatásosabb, mint ha a kimondott és ezért már erősen képviselt gondolatokra reagál. A jó kommunikáció ezért legalább három síkon zajlik: a kommunikátor, a hallgató, a moderátor. Tehát végig kell gondolni a mondanivalót, a másik ember helyzetéből kell érzékelni a mondandót, a

kontrollsik az összekötő a két én-állapot között. A jó „én-áthelyezés”, a jó kommunikáció feltétele (a másik helyébe helyezni magam). Meg kell tanulni érzékenyé válni. Mert ezzel érzékenységgel tudjuk egymást tartani és tisztogatni. Az egymás felé felelősen érzékeny közösségbe a kísértés nem tud annyira elterjedni és rombolni, mert értjük és érezzük a másik helyzetét és egymás segítségére tudunk lenni. Az ördög pont az ellenkezőjét akarja elérni: legyünk teljesen érzéketlenek egymással szemben. Mert akkor tud tevékenykedni, pusztítani, a kiszolgáltatott emberek között. Ez az érzéketlen magatartás, a modern kor egyik jellegzetes rákfekélye és az utolsó idők jele. Isten valamikor érzékenyítő tréningeken visz keresztül. Amikor pl.: egy gyásszal, a házastárs kiborulásával, a gyerek tanulmányaink törésével stb. sokkol a környezetünkben. Hogy vegyük már ezeket észre és legyen fontos a számunkra, hogy éli meg a környezetünk az adott helyzetet.

3. A teljesítés oka: a zaklatás. Itt négyszeres ellentétpár mutat az Istenre:

A hamis bíró közömbös az emberek felé → Isten együttérez a gyermekeivel.

A bíró kelletlenül hallgatja meg az asszony ügyét → Isten készségesen és nagy odafigyeléssel hallgatja meg az Övéit.

A bíró a közömbös ügyet is meghallgatja → Isten a számára fontosat biztosan meghallgatja.

A bíró zaklatás után türelmetlenül hallgatja meg az asszony kérését → Isten nagy türelemmel hallgatja meg az Övéi könyörgését.

Végső kérdés, hogy talál-e hitet Krisztus, amikor visszajön. Olyan gyermeki hitet, amellyel kapaszkodnak az Isten mindenhatóságába és ezért imádkoznak. Mert akik az Istent keresik, azoknak hinniük kell, hogy Isten létezik és Ő megjutalmazza azokat, akik hisznek benne. Meg kell az asszonytól tanulni: a probléma, a cél, az eszköz, a mód meghatározását. Ez a céltudatos, ezért kitartó imádkozás.